

загалу у найкоротший термін, що сприяє підвищенню рівня довіри та корекції власної наукової діяльності.

На сьогоднішній день актуальним є питання впровадження та використання штучного інтелекту в наукову діяльність. З одного боку, це значно полегшує діяльність науковця, а з іншого – обтяжує та створює перешкоди. Варто зазначити, що штучний інтелект створює рівновагу між академічною доброчесністю та відкритою наукою. Штучний інтелект може зібрати інформацію, проаналізувати її, але виникає складність у представленні результатів дослідження без порушення правил і принципів академічної доброчесності. На мою думку, використання штучного інтелекту науковцями у власній діяльності має ґрунтуватися на обмеженому використанні та дотриманні етичних принципів академічної доброчесності.

Таким чином, академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект є важливими складовими у діяльності науковця. Штучний інтелект може сприяти розвитку відкритої науки та потребує введення етичних стандартів і правил у використанні. Саме тому виникає необхідність збалансувати академічну доброчесність, відкриту науку та штучний інтелект, бо вони є ключовими факторами розвитку науки. Вони є взаємопов'язаними і взаємозалежними, їх гармонійне поєднання сприяє просуванню наукових досліджень, розвитку суспільства та створенню нових можливостей для людства.

Список посилань

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 14.10.2023 р.).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-125>

РОЗРОБКА ПОЛІТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Малиновська М. Ф.

*провідний фахівець відділу якості освіти
Національний університет водного господарства
та природокористування
м. Рівне, Україна*

З появою вільного доступу до чат-боту ChatGPT в Україні в освітньо-науковому середовищі точаться численні дискусії щодо

безпечного та ефективного впровадження штучного інтелекту (ШІ) у навчанні, викладанні та дослідженнях. Інструменти ШІ стали частиною начального процесу, адже є простими та зручними у використанні, швидко генерують ідеї, економлять час та доступні. Однак, не можна допустити зловживань у використанні ШІ під час підготовки матеріалів навчальних курсів і виконання студентських навчальних робіт. Саме тому, для забезпечення академічної доброчесності в університеті, науково-педагогічним працівникам та здобувачам вищої освіти необхідно разом розробити правила використання ШІ у закладі вищої освіти (ЗВО).

З метою створення сприятливих умов для доброчесного навчання викладання та наукової діяльності необхідно проводити лекції, тренінги, курси та інші заходи для усіх учасників освітнього процесу з питань використання ШІ. Слід зазначати, що викладачів та студентів потрібно навчити користуватися ШІ, адже дуже важливо вміти писати якісні запити ШІ, розуміти обмеження та ризики його використання під час навчання, викладання та проведення досліджень.

Також необхідно обговорювати найкращі практики ЗВО щодо впровадження ШІ, прикладів порушень академічної доброчесності щодо неправомірного використання ШІ та враховувати результати таких обговорень в університетській діяльності. Варто дотримуватися, розробленим у ЗВО, порядку виявлення, встановлення та процедури розгляду факту порушення академічної доброчесності, порядку апеляції і під час зловживань ШІ.

Однозначно, використання ШІ не є порушенням академічної доброчесності, однак будь-яке його використання повинне бути чітко задокументоване автором. Наприклад, якщо інструменти ШІ були використані як джерело інформації, автор повинен вказати назву використаного джерела ШІ та дату створення контенту. Наприклад: ChatGPT 3.5 (<https://openai.com/blog/chatgpt/>), 25/01/2023 [1]. Крім того, необхідно зазначати і текст запиту для ШІ. Також можна зберігати знімок екрану із запитом та згенерованим текстом.

Одним і основних завдань ЗВО є вибір програмного забезпечення, що здійснює перевірку документів на наявність контенту ШІ, адже маючи ефективні інструменти протидії зловживань, що можуть виникнути під час використання ШІ, можна убезпечити науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти від порушень академічної доброчесності.

Рекомендуємо викладачам провести переосмислення цілей навчання та редизайн оцінювання. Відповідно, науково-педагогічним працівникам необхідно переробити завдання таким чином, щоб ШІ здобувачі використовували для допомоги, а не для виконання завдань

замість студента. Також викладачам потрібно уникати шаблонних завдань і надавати перевагу запитанням, які заохочують творчість та критичне мислення. В свою чергу, під час оцінювання слід більше часу виділити на усне опитування, щоб студенти могли розкрити свої погляди щодо поставленого завдання, описати методику дослідження та презентувати висновки [2]. Варто зазначити, що важливо оцінювати саме процес навчання, а не лише результат.

Отже, надзвичайно важливою для університету є розробка політики використання ІІІ, де повинні зазначатися рекомендовані способи його використання, види порушень академічної доброчесності щодо неправомірного використання ІІІ та види відповідальності за такі порушення. Для ЗВО потрібно оновити та оприлюднити на офіційному сайті локальні нормативні документи щодо забезпечення академічної доброчесності, декларації про дотримання академічної доброчесності із врахуванням розробленої та затвердженої політики використання ІІІ в університеті.

Список посилань

1. Joint Council for Qualifications. URL : <https://www.jcq.org.uk/> (дата звернення: 17.10.2023).
2. Times Higher Education. URL : <https://www.timeshighereducation.com/> (дата звернення: 17.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-126>

ЦИТУВАННЯ ЯК УМОВА ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Мамчур Є. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов*

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

Наукові публікації – важливий аспект оприлюднення дослідницької діяльності вчених, науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти. Наукова робота (монографія, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, стаття, тези, кваліфікаційна робота тощо), відповідно до правил дотримання академічної доброчесності,